

ת"פ 66150/12/20 - מדינת ישראל נגד מוחמד טרביה

בית משפט השלום בעכו

ת"פ 66150-12-20 מדינת ישראל נ' טרביה

בפני בעניין:	כבוד השופטת שושנה פיינסוד-כהן המאשימה	מדינת ישראל ע"י שלוחת התביעות גליל
נגד הנאשם		מוחמד טרביה ע"י ב"כ עוה"ד דוניה נעאמנה

גזר דין

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בביצוע **עבירת החזקת אגרופן או סכין שלא כדין**- עבירה לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**").

2. על פי עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם, בליל 7.10.19 התקבל דיווח במוקד 100 של המשטרה על כך שחמישה בחורים צעירים יושבים בתחנת הדלק בצומת משגב וכי אחד מהם מחזיק בסכין. בנסיבות אלו הגיעו שוטרים למקום ונמצא, כי הנאשם החזיק בסכין ולא נמצא כי למטרה כשרה.

3. לבקשת הסנגורית, הופנה הנאשם לעריכת תסקיר שירות המבחן.

בתסקירו מיום 3.5.22 הציג שירות המבחן פרוגנוזה שלילית באשר לשיקומו של הנאשם ומאידך לא יכול היה לשלול הישנות העבירות בעתיד. לאור זאת, נמנע מהמלצה שיקומית בעניינו של הנאשם. שירות המבחן לא בא בהמלצה על הימנעות מהרשעת הנאשם בדין.

בשל טענות לקשיי תקשורת והבנה של הנאשם מול שירות המבחן, נתבקשה עריכת תסקיר משלים בעניינו מטעם שירות המבחן.

בתסקירו המשלים מיום 19.9.22 התרשם שירות המבחן משינוי ביחסו של הנאשם לקשר עם שירות המבחן. הנאשם גלה תקשורת יותר פתוחה, נכונות לשיתוף פעולה והביע נכונות לבצע את שיוטל עליו. הנאשם אף הביע חרטה. שירות המבחן התרשם כי הסיכון להישנות עבירות הנו נמוך וכי הסיכון מן הנאשם פחת. שירות המבחן התרשם כי ענישה בדמות של"צ תחבר את הנאשם לאחריות לביצוע העבירות ותהווה עבורו ענישה מוחשית ומחדדת גבולות. בהתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, העדר עבר פלילי, קבלת אחריות לעבירה ושלילת מעשיו הומלץ לשקול הימנעות מהרשעה בדין על

אף שלא הוצגה פגיעה מוחשית בתעסוקה.

הערכים המוגנים

4. מעשי הנאשם פוגעים בערכים המוגנים של חובת ההגנה על שלום הציבור, הזכות לשלימות הגוף והזכות לחיים בלא מורא ופחד מעצם הידיעה כי כלי תקיפה, סכין מוחזק בידיים שאינן מורשות ושלא למטרה כשרה. לא אחת נפסק, כי על בית המשפט ליתן יד למאבק בתת תרבות הסכין ובתופעת הסכינאות כחלק בלתי נפרד מן המאבק באלימות וזאת על דרך החמרה בענישה. לעניין זה יפים דברי בית המשפט העליון בע"פ 8900/21 עומר מחאג'נה נ. מדינת ישראל (פורסם בנבו, ניתן ביום 14.8.22)

"כפי שכבר נפסק "סכין הנישאת על גוף במערכה הראשונה סופה שהיא נשלפת וננעצת בגופו של הזולת במערכה השניה" (ע"פ 9133/04 גורדון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.12.2004))... תרבות סכין נפסדת זו - יש לבער מן היסוד, והדרך לעשות כן, כוללת בחובה נקיטה במדיניות ענישה מחמירה ומרתיעה (ע"פ 7682/18 עלקם נ' מדינת ישראל, פסקה 10 [פורסם בנבו] (4.4.2019))."

זאת בדומה לפסיקת בית המשפט למשל ברע"פ 242/07 ליאוניד אולימבוב נ. מדינת ישראל,

"ואכן אין צורך להכביר מלים על כך שסכין קוראת לשולף ולדוקר כשם שפירצה קוראת לגנב; "תת תרבות הסכין" על גילוייה השונים - מהחזקת סכין ועד לשימוש אלים בה - היא אורח תדיר, לא רצוי, בבתי המשפט, לרבות בבית משפט זה; היא כבר גבתה לא מעט חיי אדם, ועל כן אין מנוס מענישה מרתיעה לגביה, בכל גילוייה".

5. אך לאחרונה בעפ"ג 44030-02-22 ג'ירייס נ. מדינת ישראל (מיום 7.7.22) בערעור שהוגש על גזר דינו של בית משפט זה נפסק, כי "מדיניות הענישה בעבירה בה עסקינן מחייבת העברת מסר תקיף ומרתיע. גישה מחמירה זו מתחייבת נוכח נפיצות העבירה בה עסקינן וגם הסיכון שהיא מקפלת בחובה בשל הקלות בשליפת סכין או אגרופן והשימוש בהם בכל סכסוך גם הפעוט ביותר".

אי הרשעה

6. דרך המלך הינה הרשעתו של אדם בעבירות אותן ביצע. רק במקרים חריגים ביותר ימנע בית המשפט מהרשעתו של נאשם. בע"פ 9893/06 לאופר נ. מדינת ישראל נאמר -

"החלופה העונשית של הימנעות מהרשעה, תוך הטלת צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, מהווה, ביסודה, חריג לכלל הרחב הנטוע בתורת הענישה לפיו, מקום שהוכחה אשמתו של אדם, יש להרשיעו בדיון. הרשעתו של מי שעבר עבירה פלילית, היא פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילית, והיא מהווה חוליה טבעית הנגזרת מהוכחת האשמה הפלילית. הרשעת נאשם בעקבות הוכחת אשמתו מממשת את תכלית ההליך הפלילי, ומשלימה את שלביו השונים; היא מגשימה את ערך השוויון בין נאשמים בהליך הפלילי, ומונעת הפלייה בדרך החלתו."

7. **בפרשת לאופר** בית המשפט העליון בהרכב של שלושה שופטים קובע מבחן לשאלת אי ההרשעה כדלהלן-

"מקום שבנסיבות מיוחדות וחריגות עלול להיווצר יחס בלתי סביר באורח קיצוני בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי הכללי לבין עוצמת הפגיעה בנאשם הצפויה מההרשעה, עשויה לקום הצדקה לעשות שימוש בסמכות השיפוטית של אי הרשעה. לצורך כך, יש להתחשב, מן הצד האחד, במשמעותה של העבירה שנעברה מבחינת השלכתה על הנורמות החברתיות, והמסר הציבורי המתחייב מהן; יש להתחשב בזהותו של עובר העבירה ובמעמדו בציבור, ולבחון באיזו מידה זהותו משפיעה על עוצמת הפגיעה שנגרמה מהעבירה על המערכת הציבורית; יש לשקול במבט רחב גם את השפעת אי ההרשעה על ההליך הפלילי בכללותו, ואת המסר החברתי שאי הרשעה עלול לאצור בחובו בנסיבות הענין הספציפי."

8. תמצית המבחן הינו לטעמי אם כן כי כאשר עלול להיווצר יחס בלתי סביר באורך קיצוני בין חשיבותה של ההרשעה והאינטרס הציבורי לבין עוצמתה של הפגיעה כתוצאה מן ההרשעה בנאשם הספציפי.

9. להלכה זו קדמה הלכת "תמר כתב", אליה מפנה ב"כ המאשימה בטיעוניה. ברע"פ 3208/15 דוד הקרי נ. מדינת ישראל (מיום 11.5.15) שב בית המשפט על שני התנאים המצטברים אשר נקבעו בהלכת כתב לצורך הימנעות מהרשעה-

"ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים" (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997))

10. בדומה, נפסק ברע"פ 3224/19 אדם אביב נ. מדינת ישראל (פורסם בנבו, מיום 28.5.19), כי; "לצורך אי-הרשעה נדרשות נסיבות יוצאות דופן, בהיותה החריג לכלל. שני התנאים המצטברים לסיום הליך ללא הרשעה נקבעו בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337, 341 (1997): ראשית, חומרת העבירה ונסיבות ביצועה; שנית, הוכחתו של נזק קונקרטי כתוצאה מההרשעה. מבחני "הנזק הקונקרטי" נקבעו והובהרו בהלכה הפסוקה, יישומם במקרה הקונקרטי הוא תלוי נסיבות העניין וככלל, טענות לגבי אופן יישומם של מבחנים אלו אינן מבססות עילה למתן רשות ערעור (רע"פ 6403/18 הרוש נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 8 והאסמכתאות המוזכרות שם (28.11.2018))."

11. המדובר למעשה בניסוח שונה של מבחן דומה שיש לו שני אגפים. אגף אחד הבוחן את העבירה בה אשר ביצע הנאשם, את המסר הציבורי העובר דרכה, ובנוסח הקיים היום את הערך המוגן על ידה, הכל תוך שים לב לאינטרס הציבורי שבהרשעה בעבירות מסוג זה. מן האגף השני בוחן אותו מבחן את נסיבותיו של הנאשם אשר בפני בית המשפט. מההשלכות של ההרשעה על חייו ועל אפשרות שיקומו, כאשר תנאי בל יעבור להימנעות מהרשעה הנו הצגת נזק קונקרטי אשר יש בו כדי להצביע על פגיעה ממשית בסיכויי שיקומו של הנאשם.

12. העבירה בה הורשע הנאשם הנה חמורה ויש להעביר את המסר הציבורי המתחייב מעצם הרשעת הנאשם. **על בית המשפט להעביר מסר חד, ברור ובלתי מתפשר בדבר גינוי תת תרבות הסכין, הסיכונים החמורים הכרוכים מעצם ביצוען של עבירות אלו והחומרה המיוחדת למעורבים בהן.**

13. עיון בפסיקה מלמד על קיומה של מגמה להורות על הרשעה בעבירות החזקת סכין ו/או אגרופן גם בנסיבות של צעירים נורמטיביים, ללא עבר פלילי אשר בעניינם הוגש תסקיר חיובי של שירות המבחן (ר' למשל רע"פ 1490/12 יוסף אבו גוש נ. מדינת ישראל (15.7.12); ע"פ 20305-03-16 מדינת ישראל נ. זיסרמן (פורסם בנבו, מיום 10.7.16); ע"פ 20223-10-14 מדינת ישראל נ. תקרורי (פורסם בנבו, מיום 9.2.15) ע"פ (י-ם) 35313-03-14 גרינפלד נ. מדינת ישראל (פורסם בנבו, 6.7.14); רע"פ 4200/12 אבו זיני נ. מדינת ישראל (פורסם בנבו, מיום 27.6.12); ע"פ 33805-09-20 פריד סואעד נ. מדינת ישראל (פורסם בנבו, 24.12.20).

14. אמנם במקרים חריגים, מצא בית המשפט לסטות מעקרון ההרשעה, אך זאת בנסיבות ייחודיות וחריגות בהן מצא, כי חומרת ביצוע העבירות אינה במדרג הגבוה ו/או כי באותן נסיבות חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי פוחתת למול הפגיעה בנאשם מעצם ההרשעה. אך זאת כאמור בנסיבות יוצאות דופן ובאותם מקרים בהם חלו מבחני הפסיקה המאפשרים חריגה מן הכלל בדבר הרשעה.

15. בענייננו, המדובר בנאשם בגיר צעיר כבן 23. בעניינו של הנאשם נערכו תסקירי שירות המבחן.

ואמנם ניתן להיווכח בדבר מפנה שחל בתסקירי שירות המבחן, באשר תחילה הוצגה פרוגנוזה שלילית בעניינו של הנאשם ומנגד בתסקירו המשלים ציין שירות המבחן את התרשמותו משינוי שערך הנאשם באופן התייחסותו לקשר עם שירות המבחן. יחד עם זאת, הצביע שירות המבחן אף בתסקירו המשלים על גורמי סיכון לחזרה על העבירות, על שלילת נזקקות טיפולית מצד הנאשם והעדר בשלות לעריכת הליך טיפולי רגשי בעת הנוכחית. אמנם לא התרשם שירות המבחן מנזקקות טיפולית אקוטית ובשכלול מכלול הגורמים מצא, כי הסיכון להישנות עבירות הנו נמוך וכי בעת הנוכחית הסיכון פחת. יחד עם זאת, אין בפני מסקנות בדבר העדר קיומו של סיכון לחזרה על העבירות ו/או בדבר סיכויי שיקומו של הנאשם לטווח רחוק.

16. בנוסף בענייננו, לא הציג הנאשם כל ראיות לנזק קונקרטי אשר עשוי להיגרם לו כתוצאה מהרשעתו בדיון הן בפני שירות המבחן והן בפני בית המשפט. כפי שנפסק בעניין אדם אביב הנ"ל, "**בבחינת הנזק שייגרם לנאשם, קבעה ההלכה הפסוקה כי אין להסתפק בתרחיש תיאורטי לפיו עלול להיגרם נזק כלשהו בעתיד, אלא יש להצביע על קיומו של נזק מוחשי וקונקרטי אשר צפוי לנאשם כתוצאה מעצם ההרשעה** (ראו, למשל: רע"פ 1439/13 קשת נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (4.3.2013); רע"פ 8627/12 הנסב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.12.2012)). **כמו כן, את הטענות בדבר פגיעה קונקרטי יש לבסס בתשתית ראייתית מתאימה**".

17. בהעדר כל תשתית לנזק קונקרטי ומוחשי בנאשם מעצם הרשעתו ו/או כי הפגיעה בנאשם בעקבות

הרשעתו הנה בעצמה חריגה ובלתי מידתית לא מתקיים החריג המצדיק הימנעות מהרשעה. העבירה בה הורשע הנאשם נמנית על סוג העבירות בהן המסר הציבורי מתחייב מעצם ההרשעה. בהתאם להוראות החוק והפסיקה יש להורות לפיכך על הרשעת הנאשם.

מתחם העונש ההולם:

18. יש לקבוע, כי למעשי הנאשם קדם תכנון. לשיטת הנאשם שכח את הסכין לאחר שאסף אותה מידי ילדים ששיחקו בה בשכונה. טיעון זה, מלבד שלא הוכח, אינו מהווה הסבר להחזקת הסכין על ידי הנאשם, בנסיבות בהן ישב בתחנת דלק עם חבריו.

נסיבות ביצוע העבירה לא הובררו לפיכך, והנטל הינו על הנאשם להוכיח כשרות החזקת הסכין.

19. בעקבות מעשי העבירה לא נגרם נזק מוחשי. ואולם הנזק הנלווה לביצוע עבירות מסוג זה הנו הטלת אימה ומורא על הסביבה, לעיתים עד כדי איום מעצם הנוכחות של אדם חמוש בנשק קר. פוטנציאל הנזק הגלום בהחזקת סכין הינו עצום, לגוף ונפש.

20. המאשימה עותרת למתחם ענישה הנע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל. לעניין זה מפנה המאשימה לפסיקה:

רע"פ 1297/22 ממנ נ. מדינת ישראל (מיום 1.3.22) בגין עבירת החזקת סכין אשר תלויה הייתה על מכנסי הנאשם, נקבע מתחם עונש הולם הנע בין מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות. על נאשם, בעל עבר פלילי רלוונטי, הושתו 7 ח' מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי קנס בסך 1,800 ₪. ערעור ובר"ע נדחו.

רע"פ 322-15 חן ג'אנח נ. מדינת ישראל (22.1.15) שם נקבע מתחם עונש הולם בגין החזקת סכין הנע בין 6-12 חודשי מאסר בפועל בנסיבות נטענות של החזקה לצורך הגנה עצמית.

רע"פ 10033/08 שי שירזי נ. מדינת ישראל (30.11.08) הוטלו על פי הסדר טיעון על נאשם בעל עבר מכביד שהחזיק סכין 6 חודשי מאסר בפועל וקנס בן 10,000 ₪. ערעור ובר"ע נדחו.

רע"פ 5036/08 פארס ברכה נ. מדינת ישראל (5.6.08) נדחתה בר"ע של מבקש בעל עבר נקי עליו הוטלו חודשיים מאסר בפועל ו8 חודשי מאסר על תנאי בגין עבירת החזקת סכין, בהעדר עבר פלילי ונסיבות חיים קשות.

ע"פ 11180-10-13 לא פורסם ולא צורף לעיוני.

21. לטעמה של הסנגורית, במקרים אלו מתחיל מתחם העונש ההולם ממאסר על תנאי. בלא הפנייה לפסיקה.
22. לעניין מדיניות הענישה הנוהגת עיינתי גם ברע"פ 5833/20 דרדיק.נ. מדינת ישראל (פורסם בנוב, 17.9.20) באותו עניין בגין עבירת החזקת סכין נקבע מתחם עונש הולם הנע בין מספר חודשי מאסר ועד 8 חודשי מאסר בפועל. הוטלו על המבקש 4 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד מאסר מותנה.
23. ברע"פ 4020-22 ליאור יפרח נ. מדינת ישראל (מיום 19.6.22) נדחתה בר"ע על גזר דינו של המבקש אשר נדון ל-7 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח בגין ביצוע עבירת החזקת סכין מטבח ברצפת הרכב וסם מסוכן מסוג קנבוס במשקל 98.9 גרם נטו בתא המטען. נקבע מתחם עונש הולם מוסכם בגין ביצוע עבירות אלו הנע בין 6-12 חודשי מאסר בפועל.
24. בשים לב למגמת הפסיקה המחמירה בעת האחרונה בנסיבות של החזקת סכין, ולקבוע כי המתחם נע בין מספר חודשי מאסר אשר ניתן להורות על ריצויים בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל.
- נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה
25. הנאשם כבן 23 מתגורר, מתגורר עם משפחתו בסחי'ן ועובד בתחום החשמל.
26. הנאשם נטל אחריות והודה בהזדמנות הראשונה. בכך חסך זמן שיפוטי יקר.
27. הנאשם נעדר עבר פלילי.
28. בעניינו של הנאשם אמנם הוצגה המלצה חיובית של שירות המבחן.
29. מיקומו של הנאשם בחלק התחתון של מתחם הענישה.
- סטייה משיקולי שיקום
30. סעיף 40ד(א) לחוק העונשין, שכותרתו "שיקום" מקנה לבית המשפט סמכות לחרוג ממתחם העונש ההולם אם מצא "**כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם**".
31. בענייננו, אין בפניי כי הנאשם השתקם זה מכבר. יחד עם זאת, לאור התרשמותו של שירות המבחן מסיכון נמוך לחזרה על העבירות והפחתת הסיכון בחלוף הזמן, מצא לנכון להמליץ על האפיק השיקומי בנסיבותיו של

הנאשם; היותו בגיר צעיר, נעדר עבר פלילי, אשר נטל אחריות מלאה, הביע חרטה, ערך שינוי ביחסו לקשר עם שירות המבחן וגילה תקשורת פתוחה, כמו גם נכונות לשיתוף פעולה והבעת נכונות לבצע את שיוטל עליו. שירות המבחן מצא כי ההליך המשפטי היווה גורם מרתיע עבור הנאשם. בנסיבות אלו, הומלץ על הטלת ענישה מוחשית ומחדדת גבול בדמות צו של"צ בהיקף של 180 שעות.

32. ואמנם בשים לב לגילו הצעיר של הנאשם, לשיקול חלופי הזמן, לשינוי שערך הנאשם בהתייחסו לקשר עם שירות המבחן ורצונו לפתוח דף חדש בחייו, דומה בעיניי כי ניתן לקבוע כי חל שינוי בהליך שיקומו של הנאשם, ומתסקיר שירות המבחן החדש עולה כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם.

33. בנסיבות אלו יש לגזור את דינו של הנאשם מתחת למתחם הענישה, תוך שים דגש על רכיבי ענישה שאינם כוללים עבודות שירות.

34. לפיכך, הנני גוזרת על הנאשם את העונשים כדלהלן:

א. מאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים, למשך 3 שנים מהיום, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור בתקופה זו עבירת נשיאת סכין או אגרופן, ויורשע עליה בדיון.

ג. קנס בסך 5,000 ₪, או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים בסך 500 ש"ח כל אחד, החל מיום 20.11.22 ובכל 20 לחודש עוקב.

* **בכרטיס אשראי** - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il (ניתן לשלם בפריסה של עד 18 תשלומים בהסדר קרדיט) או חפש בגוגל "תשלום גביית קנסות".

* **מוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גבייה)** - בטלפון *35592 או בטלפון: 073-2055000.

* **במזומן בכל סניף של בנק הדואר** - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

ד. צו של"צ בהיקף של 180 שעות, בהתאם להמלצת שירות המבחן ולתוכנית שירות המבחן אשר הוצגה בתסקירו.

הוסבר לנאשם משמעות צו השל"צ ומשמעות הפרתו והוא קיבל אותו על עצמו.

המזכירות תשלח העתק גזה"ד לשירות המבחן.

צו להשמדת המוצג- סכין.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ג תשרי תשפ"ג, 18 אוקטובר 2022, בהעדר הצדדים.